

København, den 28. juni 2017

Sagsnr. 2016 - 1749/MKJ
1. advokatkreds

K E N D E L S E

Sagens parter:

I denne sag har Advokatrådet klaget over [indklagede], [bynavn 1].

Sagsfremstilling:

Ved anklageskrift af 30. maj 2016 har Advokatrådet indklaget [indklagede] for tilsidesættelse af advokatpligterne, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1,

”ved i e-mail af 27. maj 2015 vedhæftet processkrift til Retten i [bynavn 2] i strid med retsplejelovens § 734, stk. 2, at have anmodet om at blive beskikket som forsvarer for [X], i et sagskompleks, hvor advokat [A], som ansat på samme advokatkontor som [indklagede], allerede bistod sin klient, [Y], og hvor [X] og [Y] i sagen havde modstridende interesser af ikke uvæsentlig karakter.”

Advokatrådet har nedlagt påstand om, at [indklagede] pålægges en disciplinær sanktion efter retsplejelovens § 147 c, stk. 1.

Nedenstående sagsfremstilling er i al væsentlighed identisk med sagsfremstillingen i Advokatnævnets kendelse af 27. juni 2016 i nævnets sag 2015-4771 – Retten i [bynavn 2] klager over [indklagede], idet der dog er foretaget visse tilføjelser på baggrund af de for Advokatnævnet i nærværende sag fremlagte indlæg og bilag.

[X] blev anholdt den 25. februar 2015 som led i en større politiaktion, og sammen med en række formodede medgerningsmænd blev han den 26. februar 2015 fremstillet i grundlovsforhør ved Retten i [bynavn 2], sigtet for menneskesmugling og omfattende bedrageri. [X] blev varetægtsfængslet i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1, 2 og 3, og fængslingen blev løbende forlænget indtil afsagt dom.

Det er til sagen oplyst, at [X] var undergivet brev- og besøgskontrol i medfør af retsplejelovens §§ 771 og 772, indtil den 10. december 2015.

[X] var under grundlovsforhøret repræsenteret af beneficeret advokat [B].

På baggrund af et brev af 9. marts 2015 fra Arresthuset i [bynavn 3], hvoraf fremgik, at [X] ønskede advokat [A] beskikket som forsvarer, tilbagekaldte Retten i [bynavn 2] den 11. marts 2015 beskikkelsen af advokat [B] og beskikkede i stedet advokat [A] med rejseforbehold.

Ifølge udskrift af retsbogen af 17. april 2015 fra Retten i [bynavn 2] vedrørende fristforlængelse, udtalte [X] bl.a. følgende omkring omstændighederne for sin varetægtsfængsling:

”[X] forklarer, at han er isoleret 24 timer i døgnet. Det har nu varet i 7 uger. Han kan ikke se solen fra sin celle. Han har ingen [nationalitet] at tale med. Han har dårligt helbred, idet han er blevet hjerteopereret 2 gange, og har haft et hjerteanfald. Han har først nu kunnet tale med sin datter under transporten fra fængslet. Han har ikke mulighed for fællesskab med andre, som han kan tale med i [bynavn 4] Arrest. Han har endnu ikke fået de 1.000 kr., som hans advokat har indsat på hans konto.”

Der var retsmøde den 29. april 2015 om forhåndsberømmelse af hovedforhandlingen, i hvilken forbindelse det stod klart, at advokat [A] alene kunne give møde på 28 ud af de 50 foreslåede retsdage. Retten i [bynavn 2] fastsatte på den baggrund en frist til den 6. maj 2015 til for advokat [A] at meddele retten, hvorvidt han kunne give møde på de dage, hvortil sagen var berammet, idet retten bemærkede, at han i tilfælde af benægtende svar måtte være indstillet på, at beskikkelsen ville blive tilbagekaldt. Af retsbogsudskriften fra retsmødet fremgår bl.a. følgende:

”Anklager [C] oplyste, at anklagemyndigheden ser en interessekonflikt mellem [X] og [Y]. Advokat [A] er beskikket for begge de sigtede. [Y] er også sigtet i det såkaldte ”[kompleks]”, men under sagen, som behandles under jr. [...]. Efterforskningen tyder på, at sigtede [Y] i realiteten er ”bagmand” i forhold til [X].[...].

Advokat [A] tilkendegav, at i og med, at anklagemyndigheden har valgt at opdele sagerne vedrørende [X] og [Y], så er der ikke nogen interessekonflikt, jf. således også de såkaldte ”[sager]”, som har været behandlet i [bynavn 1’s]Byret.

Dommeren foreslog, at man afventede endelig stillingtagen til, hvorvidt evt. interessekonflikter mellem [Y] og [X], er til hinder for, at [A] kan fortsætte som forsvarer for [X], indtil drøftelserne om forhåndsberømmelse af sagen er tilendebragt. [...].”

Ved brev af 6. maj 2015 til Retten i [bynavn 2] skrev advokat [A] bl.a. følgende:

”Herved retter jeg henvendelse som beskikket forsvarer for [X].

Det kan oplyses, at min klient ønsker at fortsætte med [indklagede] fra samme kontor som undertegnede.

Imidlertid er politiet interesseret i at afhøre min klient, ligesom min klient også selv ønsker at blive afhørt af politiet.

Jeg vedlægger i den forbindelse mailkorrespondance af g.d. mellem politiet og undertegnede.

En ombeskikkelse nu vil udsætte en afhøring af min klient i en længere periode, idet en ny advokat på sagen skal have tid og mulighed for at gennemgå en særdeles omfattende sagsmateriale, hvor en stor del heraf omhandler min klient. Dette vil kunne udskyde en afhøring ganske mange uger, idet en afhøring vil kræve kendskab til sagens omfattende materiale og mange timers drøftelser med klienten, der efter politiets opfattelse synes at være en central person i den såkaldte celle 1.

Jeg foreslår derfor, at jeg fortsætter som [X'] beskikkede forsvarer, idet jeg formoder, at afhøringerne af min klient vil kunne gennemføres indenfor den nærmeste fremtid.”

Anklagemyndigheden protesterede imod anmodningen om ombeskikkelse med henvisning til den mulige interessekonflikt, og ved e-mail af 7. maj 2015 bad Retten i [bynavn 2] om [indklagedes] eventuelle bemærkninger hertil. Retten i [bynavn 2] bad på samme vis om advokat [A's] bemærkninger, i hvilken forbindelse advokat [A] tilkendegav, at han agtede at udtræde af sagen for [Y], såfremt retten måtte nå frem til, at der var interessekonflikt i relation til hans klienter.

[Indklagede] anførte ved e-mail af 8. maj 2015 som svar på Retten i [bynavn 2's] henvendelse bl.a. følgende:

”Det fremgår af det fremsendte fra advokat [D] og advokat [A], at der er enighed om, at undertegnede kan fortsætte som forsvarer for [X], og at de pågældende advokater udtræder af sagen i tilfælde af, at retten finder der foreligger inhabilitet.”

Ved kendelse af 8. maj 2015 bestemte Retten i [bynavn 2], at [indklagede] ikke kunne beskikkes som forsvarer for [X]. Af kendelsen fremgår bl.a.:

”Det fremgår af politirapport af 6. maj 2015 vedhæftet udskrift af telefonaflytning den 30. august 2014, at [X] under en telefonsamtale med medsigtede [Z] (der tillige er sigtet og varetægtsfængslet under sag nr. [...]) fortæller, at han og [Y] havde været oppe at skændes og slås, og at der blev ringet til [bande]. Det fremgår videre, at der mellem [X] og [Y] havde været diskussion om, hvorvidt [X] skulle betale 300.000 kr. til [Y]. [X] fortæller også, at han har betalt 20.000 kr. til [bande].

I de to sager mod [X] og [Y] er der rejst stort set identiske sigtelser for bl.a. groft bedrageri begået af flere i forening. [X] har ikke afgivet forklaring endnu, og [Y] har kun afgivet en meget kort forklaring i grundlovsforhøret. Efter de foreliggende oplysninger, herunder de ovenfor gengivne telefonsamtaler, foreligger der ikke oplysninger, som understøtter, at de to sigtede ikke har modstridende interesser, jf. retsplejelovens § 734, stk. 2.”

[Indklagede] kærede ovennævnte kendelse til [landsret] med påstand om hjemvisning til fornyet behandling.

Ved kendelse af 13. maj 2015 tilbagekaldte Retten i [bynavn 2] beskikkelsen af advokat [A] som forsvarer for [X]. Af udskrift af retsbogen fremgår bl.a. følgende:

”Advokat [A] v/advokat [E] var mødt som beskikket forsvarer for [X].

[...]

Dommeren forespurgte herefter [X], hvilken advokat han ønskede beskikket som forsvarer fremadrettet. [X] tilkendegav, at han ikke kunne forstå, hvorfor han i så fald ikke kunne fortsætte med den forsvarer, [B], som repræsenterede ham i grundlovsforhøret.

Advokat [B] bemærkede, at interessekonflikt var til hinder for, at hun kunne genbeskikkes som forsvarer. [X] tilkendegav herefter, at han slet ikke ønskede at være repræsenteret af advokat, og at retten blot kunne dømme ham in absentia. Dommeren vejledte [X] om, at det følger af retsplejelovens bestemmelser, at når en sigtet er varetægtsfængslet, så skal der beskikkes den sigtede en forsvarer, jf. retsplejelovens § 731. [X] tilkendegav, at sagen burde udsættes i 2-3 måneder med henblik på, at advokat [A] har tid til at påtage sig denne sag. Han er ikke interesseret i at få beskikket en af statens advokater. Han gentog afslutningsvis synspunktet om, at [A] burde vælge ham som klient fremfor at vælge [Y] som klient.

Dommeren meddelte [X], at retten nu vil tage hånd om beskikkelsen af ny forsvarer for [X]. Ny forsvarer skal kunne give møde på de 50 berammede retsdage. Dommeren bemærkede, at [X] herefter ikke kan forvente, at evt. fornyet anmodning om ombeskikkelse til ny forsvarer vil blive imødekommet.”

Advokat [A] har oplyst, at han den 15. maj 2015 via fængselspersonalet modtog et opkald fra [X], og at han på den baggrund satte en telefonkonference op med [X] i arresten, i hvilken forbindelse situationen omkring forsvarervalg blev drøftet. Under samtalen virkede [X] meget oprørt, nærmest suicidal, og advokat [A] indvilligede i efter ønske fra [X] at afholde et personligt møde.

Advokat [A] foretog ved advokatfuldmægtig [F] et besøg i arresten hos [X] den 16. maj 2015.

Ved e-mail af 18. maj 2015 til Retten i [bynavn 2] skrev advokat [A] følgende:

”Under henvisning til retsbog af 13. maj 2015 kan det oplyses, at [X] ønsker advokat [G] som ny forsvarer i sagen.”

På baggrund af ovennævnte e-mail beskikkede Retten i [bynavn 2] den 18. maj 2015 advokat [G] som forsvarer for [X].

Retten i [bynavn 2] anmodede ved e-mail af 19. maj 2015 advokat [G] om at indsende en underskrevet erklæring fra [X] om, at han ønskede at være repræsenteret af ham under sagen.

Ifølge udskrift af [landsrets] retsbog af 22. maj 2015 fandt landsretten, at der under de foreliggende omstændigheder ikke var grundlag for at bestemme, at [indklagede] ikke kunne beskikkes som ny forsvarer for [X], og Retten i [bynavn 2's] kendelse herom af 8. maj 2015 blev på denne baggrund ophævet, og sagen blev hjemvist til fornyet behandling. Af retsbogsudskriften fremgår bl.a.:

”Det fremgår af retsbogen fra det retsmøde, der blev afholdt den 29. april 2015 vedrørende forhåndsberømmelse af sagen, at den for [X] beskikkede forsvarer, advokat [A], tilkendegav, at hans kalender var til hinder for berømmelse af sagen på de dage, der blev drøftet. Det fremgår endvidere, at advokat [A] anmodede om frist til den 6. maj 2015 til at tage stilling til, om han ville udtræde som forsvarer. Det fremgår endelig, at det fra anklagemyndighedens side blev tilkendegivet, at anklagemyndigheden i tilfælde af tilbagekaldelse af advokat [A's] beskikkelse som forsvarer for [X] ville protestere imod en ny forsvarer med ansættelse på samme kontor som advokat [A].

Ud fra indholdet af de i sagen foreliggende e-mails lægger landsretten til grund, at retten inden den 8. maj 2015, kl. 08.00, fra såvel advokat [A], advokat [D] - der var beskikket for en anden sigtet, over for hvem spørgsmålet om interessekonflikt også

var rejst - som [indklagede] havde modtaget underretning om, at såfremt retten måtte finde, at der mellem [X] og [Y], som advokat [A] også var beskikket forsvarer for, var modstridende interesser, ville advokat [A] trække sig som forsvarer i sagskomplekset. Det samme gjaldt advokat [D].

Landsretten finder, at der under de foreliggende omstændigheder ikke var grundlag for at bestemme, at [indklagede] ikke kunne beskikkes som ny forsvarer for [X].

Landsretten ophæver derfor byrettens kendelse og hjemviser sagen til ny behandling, såfremt [X] ønsker [indklagede] beskikket som forsvarer.”

Retten i [bynavn 2] bad ved e-mail af 22. maj 2015 [indklagede] om at tilkendegive, hvorvidt han ønskede videre foretaget i anledning af [landsrets] kendelse.

Ved brev af 27. maj 2015 til Retten i [bynavn 2] fastholdt [indklagede] sin anmodning om at blive beskikket som forsvarer for [X], idet han bl.a. gjorde gældende, at der ikke forelå interessekonflikt mellem [X] og [Y].

Ved e-mail af 28. maj 2015 til Retten i [bynavn 2] meddelte advokat [A], at han ikke længere var indstillet på at udtræde som forsvarer for [Y], og at han således fastholdt sin beskikkelse for denne.

Ved e-mail af 29. maj 2015 til Retten i [bynavn 2] anførte advokat [G] bl.a. følgende, idet han vedlagde en underskrevet erklæring af 22. maj 2015 fra [X], jf. ovennævnte e-mail af 19. maj 2015 fra Retten i [bynavn 2]:

”I fredags kørte jeg til arresten i [bynavn 4] og tog sammen med en tolk en drøftelse med min klient jf. begæringen herom fra retten i [bynavn 2]. Han har jo stadig et grundlæggende ønske om, at få [A] beskikket som advokat, hvilket han dog er blevet bibragt en forståelse af, næppe kan lade sig gøre. I det omfang, der ikke statueres modstående interesser i sagen, vil han subsidiært gerne have [indklagede] beskikket.

Under mit møde med ham, lod jeg ham forstå, at det var nødvendigt, at han tog stilling til, hvilken advokat han ville have, såfremt det principale eller subsidiære ønske ikke kunne imødekommes på baggrund af interessekonflikt i sagen. Han oplyste, at han i så fald ønsker mig beskikket. Han underskrev erklæring herom – jf. vedlagte kopi.

Efter at have modtaget rettens skrivelse af 27. ds. valgte jeg i dag at afholde telefonmøde med min klient og tolk, med henblik på at eliminere enhver tvivl om min klients ønsker. Han har således i dag bekræftet sine ønsker som ovenfor angivet.”

Retten i [bynavn 2] afsagde den 1. juni 2015 kendelse om, at [indklagede] ikke kunne beskikkes som advokat for [X], idet retten lagde vægt på, at der fortsat ikke forelå oplysninger, der kunne understøtte, at [X] og [Y] ikke havde modstridende interesser.

Af udskrift af Retten i [bynavn 2's] retsbog af 10. juni 2015, i hvilken forbindelse retten besluttede at forlænge varetægtsfængslingen for de sigtede, fremgår bl.a. følgende:

”Dommeren redegjorde overfor [X] for rettens kendelse af 1. juni 2015 om spørgsmålet om beskikkelse af [indklagede], herunder at retten ved afgørelsen har lagt til grund, at [X] ønskede at få beskikket advokat [G] som forsvarer, såfremt retten fandt, at interessekonflikt var til hinder for beskikkelse af [indklagede], jf. advokat [G] email af 29. maj 2015. Dommeren oplyste videre, at indholdet af advokat [G's] email var baggrunden for, at retsmødet, som var berammet til foretagelse den 1. juni 2015 kl. 8.30 blev aflyst.

[X] forklarede herefter, at han ikke har bedt om, at retsmødet sidste mandag blev aflyst. Han har i hele fængslingsforløbet ”skiftet forsvarer som andre skifter sko”, og sigtede har intet foretaget sig i forbindelse med de forskellige forsvarerskift. Sigtede ved ikke, hvad der foregår. På nuværende tidspunkt er sigtede repræsenteret af en advokat, som bor 400 kilometer væk fra [bynavn 1], og som har meddelt sigtede, at advokaten som følge deraf kun kan besøge sigtede 1 gang om måneden. Det finder sigtede utilfredsstillende og urimeligt. Sigtede har kun set advokat [G] to gange, og den ene gang var det meget kort. Sigtede har ikke på noget tidspunkt i fængslingsforløbet været repræsenteret af sin beskikkede forsvarer under retsmøderne om forlængelse af fængslingsfristerne – og det samme er tilfældet i dag. Den nuværende beskikkede forsvarer ved derfor heller ikke, hvad der er foregået under retsmødet i dag. Sigtede har manglet bistand fra en forsvarer i forløbet, både til drøftelse af sagen, men også i andre sammenhænge, og nævnte som et eksempel, at sigtede som følge af manglende bistand og samtale med forsvarer har oplevet, at sigtedes medfange – som sigtede deler celle med – fik foretaget blodprøve i stedet for sigtede selv. Den nuværende beskikkede forsvarer har sagt, at han først kan møde sigtede den 28. juni 2015, og sigtede ved ærlig talt ikke hvad der foregår. Sigtede har ikke ønsket alle disse advokatskift, og han ønsker kun, at han får en forsvarer, som kan bistå ham ved alle retsmøder og at forsvareren kan være med hele vejen igennem. Det er ikke hensigtsmæssigt at have en advokat, som er 500 km fra [bynavn 1]. Sigtede er fortsat heller ikke blevet afhørt af politiet. De eneste, som drager omsorg for sigtede, er politiets efterforskere, som sørger for, at sigtede får lejlighed til at ringe hjem til sin familie i [land] ca. hver 3. uge.

Dommeren forespurgte herefter, om retten skal forstå sigtedes udtalelser således, at sigtede ønsker at få beskikket en ny forsvarer. Sigtede meddelte, at det var korrekt forstået. Sigtede ønskede en ny forsvarer beskikket, og han ønsker at retten finder en sådan.”

Retten i [bynavn 2] tilbagekaldte den 10. juni 2015 beskikkelsen af advokat [G] og beskikkede i stedet advokat [H] som forsvarer for [X].

Den 11. juni 2015 kærede [indklagede] Retten i [bynavn 2's] kendelse om, at han ikke kunne beskikkes som forsvarer for [X].

Ved brev af 15. juni 2015 til Retten i [bynavn 2] skrev advokat [H] bl.a. følgende, idet han vedlagde erklæring af 12. juni 2015 fra [X]:

”Til rettens orientering skal jeg følge af det noget usædvanlige forløb i relation til beskikkelse af forsvarer for [X], oplyse at jeg under besøget oplæste hans forklaring til retsbogen fra den 10. juni 2015, og [X] bekræftede indholdet samt at det var hans bestemte ønske at få en ny forsvarer.

Da der i forløbet har været en del forsvarere, der har anmodet om beskikkelse eller har været beskikket skal jeg præcisere, at [X] ligeledes bekræftede at han ikke ønsker at være repræsenteret af hverken advokat [B], [A], [G] eller [indklagede] eller andre, og at han ønskede, at jeg fremover var beskikket som hans forsvarer i sagen.”

[Landsret] afsagde kendelse i kæremålssagen den 25. juni 2015, idet landsretten stadfæstede Retten i [bynavn 2's] kendelse om ikke at beskikke [indklagede] som forsvarer for [X].

Ved brev af 25. juni 2015 til Retten i [bynavn 2] anmodede [indklagede] om at blive beskikket som forsvarer for [W], som er gift med [Y], idet han anførte, at [W] havde anmodet ham om at bistå hende i forbindelse med et forestående retsmøde vedrørende beslaglæggelse af en række konfiskerede genstande.

Retten i [bynavn 2] beskikkede den 26. juni 2015 [indklagede] som forsvarer for [W].

Advokat [I] skrev ved e-mail af 29. juni 2015 bl.a. følgende til Retten i [bynavn 2]:

”Jeg er blevet kontaktet af [W], som er blevet indkaldt til et retsmøde ved Retten i [bynavn 2], den 3. juli 2015, kl. 9.30 i retssal 3.2.

Sagen omhandler godkendelse af og opretholdelse af en beslaglæggelse af kontanter, telefoner mm. Min klient ønsker min bistand vedrørende beslaglæggelsen, mod hvilken der fortsat er indsigelse.

[...]

Endelig anmoder jeg om, at blive beskikket som advokat for min klient under denne sag.”

Af udskrift af retsbogen af 1. juli 2015 for Retten i [bynavn 2] fremgår bl.a. følgende:

”Retten har d.d. telefonisk kontaktet [I] kl. 07.55 og oplyst [I] om den beskikkelse som fandt sted den 26. juni 2015, jf. retsbogen af 26. juni 2015, herunder at retsbogen af 26. juni 2015 med beskikkelse blev afsendt fra retten den 29. juni 2015. [I] har i den anledning d.d. kl. 08.00 telefonisk oplyst, at [W] kontaktede ham forud for emailen af 29. juni 2015, og anmodede ham om at varetage hendes interesser under sagen. [W] kontaktede ham også i går den 30. juni 2015 ca. kl. 18.00 pr. telefon, og forespurgte advokaten, om han havde hørt fra retten. [W] har her til morgen oplyst overfor [I], at [W] ikke har kontaktet [indklagede] i anledning af sagen.

Retten tilbagekaldte på den anførte baggrund beskikkelsen af [indklagede] og beskikkede i stedet advokat [I] som forsvarer for [W].”

Af Advokatnævnets præmisser i kendelse af 26. juni 2016 i nævnets sag 2016-1749 – Retten i [bynavn 2] klager over [indklagede] fremgår bl.a.:

”En advokat må alene påtage sig en sag for en klient efter direkte anmodning fra klienten, fra en anden advokat på klientens vegne eller efter anmodning fra en offentlig myndighed eller andet kompetent organ.

Advokatnævnet finder, at det ikke er godtgjort, at [indklagede] har handlet i strid med god advokatskik i forbindelse med anmodningen om beskikkelse som forsvarer for [X] og de efterfølgende kæremål. Nævnet har herved særligt lagt vægt på, at anmodningen om beskikkelse af [indklagede] blev fremsat af advokat [A] ved brev af 6. maj 2015 til Retten i [bynavn 2], og at det af anmodningen fremgår, at [X] ønskede [indklagede] beskikket. Nævnet har endvidere lagt vægt på, at det af advokat [G's] e-mail af 29. maj 2015 til Retten i [bynavn 2] fremgår, at [X] til ham havde ytret ønske om at få beskikket [indklagede] som advokat i tilfælde af, at der ikke blev statueret modstående interesser i sagen.”

Advokat [J] har på vegne af [indklagede] principalt nedlagt påstand om afvisning og subsidiært nedlagt påstand om frifindelse.

Advokatrådet har under klagesagen gjort gældende, at en advokat ikke må repræsentere flere klienter i samme sag, hvis klienterne har modstridende interesser af ikke uvæsentlig karakter. En advokats interessekonflikt anses for at ”smitte” samtlige advokater på samme kontor som advokaten.

Retsplejelovens § 734, stk. 2, vedrører forsvaret af flere klienter med modstridende interesser, og omkring praksis henvises bl.a. til U1989.173Ø og U2015.2525H.

Advokat [A] repræsenterede to klienter i samme sag, [X] og [Y], hvor anklagemyndigheden den 29. april 2015 tilkendegav, at der formentlig forelå en interessekonflikt.

Retten i [bynavn 2] bestemte ved kendelse af 8. maj 2015, at der forelå interessekonflikt mellem [X] og [Y] og afviste derfor at beskikke [indklagede] som forsvarer for [X], idet [indklagede] arbejder på samme kontor som [A], hvorfor de ikke kunne repræsentere hver deres klient med modstridende interesser af ikke uvæsentlig karakter i samme sagskompleks.

Den 13. maj 2015 tilbagekaldte Retten i [bynavn 2] beskikkelsen af advokat [A] som forsvarer for [X] som følge af interessekonflikten. Dette afklarede interessekonflikten for så vidt angår advokat [A], men dette gav ikke [indklagede] mulighed for at anmode om beskikkelse for [X], idet [Y] fortsat var repræsenteret af advokat [A], og idet advokat [A] og [indklagede] er ansat på samme kontor.

Den 22. maj 2015 hjemviste [landsret] Retten i [bynavn 2's] kendelse af 8. maj 2015 til fornyet behandling. Landsretten lagde til grund for sin kendelse, at advokat [A] ved e-mail af 8. maj 2015 tilkendegav at ville trække sig fra sagskomplekset, såfremt der opstod en interessekonflikt. Landsrettens hjemvisning af byrettens kendelse af 8. maj 2015 var derfor ikke udtryk for, at landsretten var uenig med byrettens vurdering af spørgsmålet om interessekonflikt, men udtryk for, at landsretten anså interessekonflikten for løst ved, at advokat [A] trak sig fra sagskomplekset. [Indklagede] burde derfor senest ved landsrettens kendelse af 22. maj 2015 være bekendt med, at der forelå en interessekonflikt mellem [X] og [Y], hvilket udelukkede, at [X] og [Y] begge var repræsenteret af advokat [A] og/eller [indklagede].

Retten i [bynavn 2] afviste ved kendelse af 1. juni 2015 at beskikke [indklagede] som forsvarer for [X], idet der fortsat forelå interessekonflikt mellem [X] og [Y].

Det er herefter Advokatrådets vurdering, at det på baggrund af Retten i [bynavn 2's] kendelser af 8. og 13. maj 2015 og [landsrets] kendelse af 22. maj 2015 må have stået klart for [indklagede],

at der var en interessekonflikt mellem [X] og [Y] som medførte, at [indklagede] ikke kunne beskikkes for [X], så længe [A] var beskikket for [Y].

Det bemærkes, at [X'] forklaring ved retsmødet den 10. juni 2015 om, at han intet havde foretaget sig i anledning af de forskellige forsvarerskift, ikke af Advokatrådet er blevet tillagt afgørende betydning ved vurdering af sagen, idet advokat [G] ved e-mail af 29. maj 2015 til Retten i [bynavn 2] fremsendte en af [X] underskrevet erklæring om, at han anmodede om at få [G] som forsvarer i sagen. Denne underskrevne erklæring fra [X] understøtter derfor ikke [X'] forklaring ved retsmødet den 10. juni 2015, hvorfor denne erklæring derfor ikke fremstår troværdig.

Det er på baggrund af ovenstående Advokatrådets opfattelse, at [indklagede] har overtrådt retsplejelovens § 126, stk. 1.

Advokat [J] har på vegne af [indklagede] til støtte for påstanden om afvisning særligt gjort gældende, at Advokatnævnet ved kendelsen af 27. juni 2016 i nævnets sag 2015-4771 allerede har taget stilling til spørgsmålet om interessekonflikt, og at denne kendelse har retskraft. Dette underbygges af, at sagsfremstillingen i Advokatnævnets kendelse af 27. juni 2016 er fuldstændigt dækkende for det forløb, som Advokatrådet ønsker behandlet på ny. Også i forhold til Advokatnævnet gælder et almindeligt princip om retskraft, således at der ikke er hjemmel til en fornyet prøvelse af samme forløb i en situation, hvor man kan konstatere, at Advokatnævnet allerede i det første forløb havde oplysningerne til at afgøre sagen. Når Advokatrådet påberåber sig, at der i nærværende sag er tale om en anden bedømmelse, bemærkes, at Advokatrådets påstand vel er, at [indklagede] har handlet i strid med god advokatskik i forbindelse med begæringen om beskikkelse. Dette er en bedømmelse af den samme regel, nemlig retsplejelovens § 126, stk. 1. Et ændret anbringende fører ikke til, at Advokatnævnet skal imødekomme nærværende klage.

Subsidiært gøres det gældende, at spørgsmålet om habilitet er undergivet domstolenes kompetence. Sigtede har i medfør af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og retsplejeloven frit advokatvalg, hvilket i den konkrete sag er kommet til udtryk af den prioriteringsliste, som [X] har opstillet omkring forsvarerønsker. Advokatnævnet har ikke kompetence til at opstille en reel barriere over for det frie advokatvalg i en situation, hvor den

retlige bedømmelse af advokatens habilitet i realiteten er en bedømmelse af klienternes og sagernes forhold mere end advokatens forhold. Hvis Advokatnævnet sanktionerer en advokat for at anmode om rettens prøvelse af habiliteten, afskærer man reelt klientens frie advokatvalg, idet ingen vil turde udfordre anklagemyndighedens holdning til habilitetsspørgsmålet, såfremt procesrisikoen indebærer en progressivt stigende bøde. At Advokatnævnet ikke har kompetence fremgår bl.a. af Advokatnævnets kendelse af 28. november 2014 i nævnets sag 2013-1002, hvor Advokatnævnet bl.a. anførte:

”Da det således er retten, der efter retsplejelovens regler foretager beskikkelsen og eventuelt også kan tilbagekalde en beskikkelse, og da retten efter det oplyste i forbindelse med sagen var i besiddelse af de nødvendige oplysninger til at foretage en vurdering af advokat [A]s habilitet, finder Advokatnævnet, at nævnet ikke har kompetence til at behandle dette spørgsmål.”

Såfremt Advokatnævnet måtte vælge at realitetsbehandle klagen gøres det gældende, at der ikke er grundlag for at sanktionere [indklagede]. [Indklagede] har på intet tidspunkt været beskikket for klienten, men har blot efter klientens ønske anmodet om beskikkelse. Advokatrådets begrundelse for klagen synes mere at være båret af den ”støj” forsvarervalget har givet ved Retten i [bynavn 2], end hensynet til klientens forhold.

Relevante domme omkring forsvarsadvokaters interessekonflikt er U2014.903H og U2014.905H i hvilke kendelser Højesteret bl.a. fastslog, at en advokat ikke kan beskikkes som forsvarer for flere sigtede, hvis disses interesser er modstridende, eller der er nærliggende risiko herfor. Den sag, der danner grundlaget for nærværende klagesag, er ikke sammenlignelig med det, der var til pådømmelse for Højesteret.

Særlig vedrørende Advokatrådets argumentation omkring [landsrets] kendelse af 22. maj 2015 bemærkes, at denne forekommer besynderlig, da [landsret] netop fastslog, at der ikke var grundlag for at bestemme, at [indklagede] ikke kunne beskikkes i sagen, hvorfor en sanktion for tilsidesættelse af god advokatskik ikke kan tage udgangspunkt i denne dato. Selv ikke hvis man lægger til grund, at Advokatrådets synspunkt skal forstås således, at [indklagede] skulle have undladt opretholde sin begæring, efter at advokat [A] trak sit tilsagn om at ville vige for [indklagede] ved at trække sig som forsvarer for den medsigtede, har det heller ikke noget for sig. Advokatrådets synspunkt kunne være, at det ville være i strid med god advokatskik på ny

efter den 22. maj 2015 at have anmodet om beskikkelse, men [indklagede] anmodede efter hjemvisningen ikke på ny om beskikkelse.

Endelig bemærkes, at den omstændighed, at [indklagede] kærede Retten i [bynavn 2's] kendelse af 1. juni 2015, ikke kan indebære sanktion, da dette vil kollidere med det frie advokatvalg i straffesager. Advokatnævnet kan ikke sanktionere kære af en kendelse baseret på en juridisk vurdering af et grundlag, som retten og anklagemyndigheden, men ikke [indklagede], har fuld indsigt i.

Advokatnævnets behandling:

Sagen har været behandlet på et møde i Advokatnævnet med deltagelse af 15 medlemmer.

Nævnets afgørelse og begrundelse:

Det følger af retsplejelovens § 126, stk. 1, at en advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik.

Den omstændighed, at det er retten, der i medfør af retsplejelovens § 734 beskikker en offentlig forsvarer, og det forhold, at det i retsplejelovens § 734, stk. 2, er bestemt, at forsvaret kan udføres af én person, når der er flere sigtede, hvis de sigtedes interesser under sagen ikke er modstridende, er ikke ensbetydende med, at Advokatnævnet ikke har kompetence til at behandle en klage over, at en advokat anmoder om beskikkelse under omstændigheder, hvor advokaten befinder sig i en interessekonflikt eller nærliggende risiko herfor.

Advokatnævnets kendelse af 28. november 2014 i nævnets sag 2013-1102 må anses for en konkret afgørelse, hvor retten indgående havde forholdt sig til habilitetsspørgsmålet og fundet, at der ikke forelå inhabilitet. Der er derfor heller ikke med henvisning til denne kendelse grundlag for at afvise nærværende klage på grund af manglende kompetence.

Advokatnævnet finder, at [indklagede] ved den udviste adfærd har anmodet om beskikkelse under omstændigheder, hvor det burde have stået ham klart, at han herved var i en interessekonflikt eller nærliggende risiko herfor.

Da det imidlertid ikke kan udelukkes, at der med kendelsen af 27. juni 2016 i nævnets sag 2015-4771 – Retten i [bynavn 2] klager over [indklagede] – er forholdt til samtlige forhold omkring [indklagede]s anmodning om beskikkelse som forsvarer for [X], afviser Advokatnævnet nærværende klage på grund af dens beskaffenhed, jf. § 17, stk. 1, i bekendtgørelse om Advokatnævnets og kredsbestyrelsernes virksomhed ved behandlingen af klager over advokater m.v.

Herefter bestemmes:

Klagen afvises.

På nævnets vegne

Kurt Rasmussen